

Kaviár és lencse

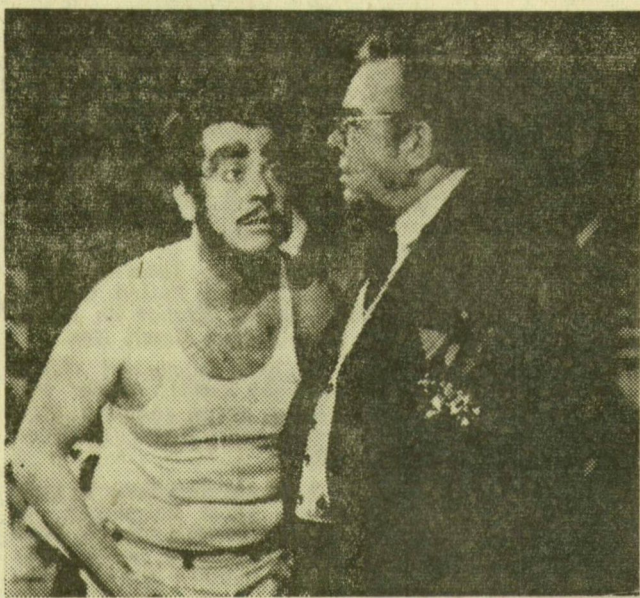
Bemutató Szegeden

Ha valami, akkor ez a darab, Scarnicci és Tarabusi harsány színekből szerkesztett bravúros vígjátéka, melynek szegedi premierjét szombaton láttuk, igazán alkalmas arra, hogy becsalogassa a közönséget az utóbbi időben megint kissé gyéren láthatott színházba. A legigényesebb-legválogatósabb nézőket éppúgy, mint azokat, akik csak szórakozni-mulatni akarnak.

A *Kaviár és lencse* tipikus olasz darab. Elettanyagában és kompozíciójában, figuráiban és fordulataiban a neorealista filmekre emlékeztet. Hősei nápolyi kisemberek, akik a megélhetés küzdelmeiben a színhámozgás és a bűnözés ingatag határain próbálják egyensúlyban tartani magukat, vállalkozva a legképtelenebb-legabszurdabb pénzszerezési manőverekre is.

A darab humora, amelynek lehetetlen ellenállni, erre az *elképesztő* életanyagra alapozódik. A néző egyszerre hökkent meg és nevet, ahogyan fokozatosan feltárul előtte, mit is csinál, micsoda lehetetlen bonyodalmakba keveredik a mozgalmas életű Papagattocsalád. A két szerző még egy vagyonszerezési krimis is beépített a bonyodalmakba, vérrel, kísértettel, szellemjárással, bár maga a bűnügy inkább mulatságos, mint tökéletes.

Az előadást a *Máriáss-Fogarassy-Szendrey-Király-Mentes* kvintett röpti. Máriáss József a csa-

Somogyi Károlyne felvétele
A nőcsábász és alkalmi eladó (Király Levente) és a méltóságteljes családfő (Máriáss József) egyik mulatságos jelenete

ládó kétarcú szerepét játsza. Otthon jókedvű szélhámos, kinn a világban méltóságteljes ezredes és alapítóelnök. Fogarassy Mária, a felesége temperamentumos, szexes olasz szépség. Talán ez a szerepkör közelebb áll hozzá, mint amelyekben eddig láttuk, az elegáns, hüvös, kissé vérszegény úriasszonyok. Szendrey Ilona karikírozó színházi vécésnéje, aki nem mondott le teljesen művészi ambíciójáról, az egyik legjobban formált és legmulatságosabb alakítás. Király Levente heves nápolyi fiatalemberé rámenős nőcsábász és pénz-sóvár alkalmi eladó. Mentes József nyugállományú tolvaja határozott karakterű szélhámos: nagypapák

bérbeadásával foglalkozik és időnként gyógyít is. A népes szereplőgárdából kiemelhetjük Marosi Károly rokkantját, Sas József állandóan táncoló fiatalembere, Barta Mária nagyvilági hölgyét, Bágyörgyi Károly elegáns úriemberét és Kovács Gyula feltámadtinasát. Újlaky Károly idegenül mozgott a nem neki való szerepben. Maday Emőke Fiorellája szereposztási tévedés. Az előadás kereteit Bor József friss, jó tempójú ritmusú rendezése teremtette meg. A neorealista, nápolyi hangulatokat idéző díszlet Sándor Lajos munkája. A tarka jelmezeket Gombár Judit tervezte.

Fordulat Balástyán

Jó zárszámadás az Egyetértés Tsz-ben

Sokszorososan izgalmas zárszámadó közgyűlést tartottak tegnap, hétfőn Balástyán. Az Egyetértés Termelőszövetkezet tavaly előtti mérlege meglehetősen ferdére billent, szanalási eljárásra volt szükség ahhoz, hogy az újrakezdéshez elegendő ereje legyen. Erős gazdaságokat is próbára tevő száraz esztendő következett ezután, a legoptimistább emberek is óvakodtak az egyértelmű jóslásoktól. A két teher közül az egyiket is elég elviselni, a szövetkezet tegnapi közgyűlésén mégis azt jelentették be, hogy az 570 tagot számláló gazdaság eredményesen, nyereséggel zárta a tavalyi évet.

A szántóföldi növénytermesztés, szőlő, gyümölcs és az állattenyésztés együtt hozta azt a kedvező eredményt, hogy a szükségletek szerint feltölthették a kiürült alapokat, eazmillió 350 ezer forinttal gyarapodott a tiszta, tehermentes vagyon, a közös vagyon pedig 2 millió 605 ezerrel nőtt.

Az elnöki beszámoló aprólékosan részletezte a gazdálkodás eredményét, mi azonban a fordulat rugóját keresve, külön magyarázatot is kértünk.

Nagyon szorongatott bennünket az előző évi ráfizetés — mondta az elnök —, mindent elkövetünk, hogy a kátyúból ki tudjunk lépni.

A balástyai recept igen egyszerűen hangzik: minden munkát időben kell végezni, szakértelemmel, lelkiismeretesen — nagyjából ennyi az egész. Legjobban a gabona fizetett, mert ősszel jól előkészítették a talajt, és időben fejtrágyáztak a tavasszal. A tervezett mennyiségnek dupláját vihették magtárakba. Ehhez persze hozzájárult az is, hogy aratáskor a gépezetek tettek ki magukért. Nekik köszönhető, hogy szemvesztés nélkül takaríthatták be a termést.

Jól termett a burgonya, sok pénzt hozott a dinnye, de a gyümölcstermesztők egyedül a 6 holdas őszibarackosból pénzelhettek. Téli almából 300 mázsára számítottak összesen, semmi nem termett, a szőlő sem hozott hasznot.

Előrelépett viszont az állattenyésztés, elsősorban a pecsenyebárnyok segítettek túlteljesíteni a tervet.

Alaphiány tehát semmi,

feltöltötték a fejlesztési, a szociális és kulturális alapot is, és a gazdaság fennállása óta először sikerült biztonsági tartalékként 1 millió 140 ezer forintot felretenni.

Mi tagadás, volt felszisszenés, sőt méltatlankodás is, amikor az elnöki beszámoló megemlítette, hogy a munkabér zárszámadásig visszatartott 20 százalékát nem tudják fizetni. A magyarázat egyszerű és logikus: az idei gazdasági év biztonságát szolgálja az említett tartalék, azt szétosztani valóban nagy kockázat lenne. Az előző év gazdasági balsikere ezt a tanulást teljes hangerővel diktálja.

A tízórás munkanapra átszámított átlagos napi munkabér az Egyetértés Tsz-ben 67,67 forint. Azt sajnos most még nem mondhatjuk ki egyértelműen, hogy minden rendbejött Balástyán. Százit tag ugyanis nem dolgozott annyit sem a szövetkezetben, amennyit az alapszabály minimumként előír. A családi pótlék, táppénz, a háztáji föld és a nyugdíjévek kiszámításánál ez a tény természetesen a mulasztó tagokra nézve hátrányos. Erinti persze az egész közösséget is.

H. D.

Eltemették Uitz Bélát

Jó barátok, ismerősök, tisztelők sokasága, a magyar művészeti élet képviselői mély részvételt vettek végső búcsút hétfőn a Mező Imre úti temetőben Uitz Bélától, a XX. század egyik kiemelkedő festőművésztől és grafikusától, a párt, a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalmak régi harcosától, a Szovjetunió Erdemes Művésze címmel kitüntetett alkotóművésztől. A munkásmozgalmi panteonban felállított vörös lepellel borított ravatalnál a gyászoló rokonság mellett lerótta kegyeletét a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának számos tagja, a Művelődésiügyi Minisztérium, a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Képzőművészeti Alap képviselői. Részt vett a végső tiszteletadás P. M. Sziszojev, a Szovjetunió Képzőművészeti Akadémiájának főtájtára.

Az MSZMP Központi Bizottsága és a Művelődésiügyi Minisztérium nevében Ilku Pál, a KB tagja, művelődésiügyi miniszter búcsúzott Uitz Bélától.

Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész, a Képzőművészek Szövetsége és a pályatársak nevében búcsúzott az elhunytól.

A magyar képzőművészet nagy halottját a temető művészparkjában helyezték végső nyugalomra. A frissen hantolt sírt elborították a gyász és a kegyelet virágai.

Kutatási program

A Magyar Tudományos Akadémia tihanyi biológiai kutató intézetében elkészült a következő négy esztendő kutatási programja. Az intézetben továbbra is két nagy területen folytatják a munkát. A kísérleti és állattani osztály munkatársai az idegműködés alapfolyamatait ku-

tatják. Többek között megvizsgálják a sejt alkotórészeinek szerepét a sejtműködésben.

Az intézet hidrológiai osztályának tevékenysége „az ember és természeti környezet védelme” elnevezésű országos kutatási programhoz kapcsolódik. (MTI)

KIÁLLÍTÁSI NAPLÓ

Jugoszlávia fotókon

Egyre többen ismerkednek meg déli szomszédunkkal, Jugoszláviával. Egyre többen utaznak Szeged testvérvárosába, Szabadkára, és erősödő kapcsolatunk bizonyosága, hogy a jövőben még többen fognak. A Horváth Mihály utcai képtárban vasárnap megnyílt fotókiállítás mindenkinél érdekesebb és tanulságos. Akik jártak már Jugoszláviában, felidézhetik az utazás emlékeit, megkereshetik emlékeztetőikben a fotókon látottakat. Akik pedig még személyesen nem ismerik az ezerarcú országot, azoknak sok szépséget mutatja ez a kiállítás.

Mozaikokból áll össze a kép, minden óriási méretű fénykép egy-egy villanás a történelemből, a társadalom életéből. A fényképész lencséje megáll a természeti szépségeken, melynek gazdag tárháza a szomszédos ország. Felvillantja a kiállítás a fejlődő Jugoszlávia reprezentáns ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi létesítményeit, bepillantást enged a kultúra és tudomány műhelyeibe, megajzolja a jugoszláv ember legjellemzőbb arcvonásait, igyekszik körvonalazni a jugoszláv társadalom karakterét. Szerény, de méreteihez és vállalkozásához képest sokszínű és a kiállítás. Sajnos, néhány fénykép megromlásán, kicserélésre, vagy legalább restaurálásra szorulna.

Szegeden, ahol talán legintenzívebb a kapcsolat Jugoszláviával, a baráti országgal, jó szolgálat és nemese tett a kiállítás bemutatása Budapest és Pécs után. Megnyitójában is ezeknek az egyre erősödő kapcsolatoknak adott hangot dr. Csikós Ferenc, a városi tanács elnöke. Az ünnepélyes megnyitón jelen volt dr. Ziga Vodusek, Jugoszlávia magyarországi nagykövete is.

Kékbe álmódott kerámiák

Fiatalkorukban a kerámiakészítéssel foglalkoztunk. A Bartók Béla Művelődési Központban Koller Éva mutatja be alkotásait. A kék szín sok-sok változata és a formák izgalmas szépsége ragadja meg a szemlélőt. A kék szín legkülönbözőbb árnyalatai a bámulatos padlóvázák, viharagtartók és faliképek kapnak helyet a szépen rendezett kiállításon. Koller Éva modern művész. Úgy modern, hogy nem felejtette el az antik kerámia és a népi fazekasság tanításait. Belőlük asszimilál modern, könnyű alakított művészetet, mely egyszerre dekoratív és funkcionális. Fülelkel, áttörésekkel teszi izgalmasabbá, térben is szinte mozgóvá alkotásait. A nagy felületen belül kis részletek különlegesen finom megmunkálásai, szinte évezrede megkövült csigaformái dermednek mai plasztikává. Faliképeinek formái, virágmotívumai kilépnek a síkból, helyet kérnek a térben.

A különlegesen megoldott részletek megvilágítások a rejtett szépségeket is felfedik. A tárlatot tegnap délután nyitotta meg Kállai Judit grafikusművész.

N. I.

Lezuhant a mennyezet

Január 30-án, vasárnap reggel nagy robajra ébredtek a Deák Ferenc utca 24-26-os számú ház lakói. Dr. Farkas Dezsőné második emeleti lakásának egyik szobájában lezuhadt a mennyezet egy része: három súlyos, hat méter hosszú gerenda a hozzá tartozó vakolattal. Csak a véletlennek köszönhető, hogy egyéb baj nem történt; a szobában alberletben lakó főiskolás diákok — vége lévén a vizsgaidőszaknak — szüleikhez utaztak haza.

A szoba ily képpen egybenylt a padlástérrel, ahol — ki tudja milyen régóta — használt cserepek álltak garadában. A ház tetőzetét ugyanis két éve újították fel. Azóta — ahogy a lakás bérletje többször jelezte — a lakás beázik, s mivel az IKV — ígéretével ellentétben — 1970. márciusa, az első bejelentés óta nem vizsgálta meg a lakás állapotát, idáig jutott az ügy.

Mindenfajta kommentárt mellőzve, a bérlet és az IKV levelezéséből érdemes szemelvényeket közölni. 1970. március 14-én ezt írta dr. Farkas Dezsőné: „Ezen lakásom kb. 2 éve beázik, főleg a Deák Ferenc utcai oldalon, de más helyen is... a ház tetőzete most lett felújítva... azóta minden lakás beázik... a folyosón egy helyen a mennyezet is leszakadt.” A válaszból: „Hozzánk küldött levelére közöljük, hogy az esőcsatorna javítását 1970-ben a beutemelési sorrendben elvégeztük.”

1971. májusában ezt panaszkodta a bérlet: „Lakásom már csaknem három éve ismételtén beázik... a malter elporladt és öklönnyi darabokban hull le, az utcára is... szíveskedjenek a tetőzet megjavítását sürgősen végrehajtani...” Mire a válasz: „Hozzánk küldött levelére közöljük, hogy az épület tetőjavítását — a Termelési Osztály tájékoztatója szerint — elkezdtük.”

1972. január 5-én SOS-jelzések: ...a mennyezet 10-15 centimétert megsülly-

lyedt... több helyen megsüllyedt... életveszélyes... sürgős segítséget kérek!” 1972. január 24. az IKV válaszában keltezés: „Hozzánk küldött levelére közöljük, hogy a beutemelési tetőjavítást — kapacitás hiányában elvégezni nem tudtuk. A szükséges veszélyelhárító munkálatokat 1972. I. 31-ig elvégezzük.”

1972. január 30-án, vasárnap reggel fél 8-kor a legjobban beázott szobában lezuhant a mennyezet egy része. Nem tudta kívánni az ígért határidő utolsó percét.

A turizmus nyitánya

Az idegenforgalmi hivatalok, utazási irodák már a turisztikai idény nagy tavaszi nyitányára, a húsvétra készülődnek. Végéhez közeledik az Országos Idegenforgalmi Tanács tanfolyama, amely az idén az összes korábbinál több, 500 új idegenvezetővel erősíti idegenforgalmunkat. Jelenleg mintegy kétezer idegenvezetővel működik az országban, ennek ellenére a nyári szezonban kevés az idegenvezető.

KAJTATUNK

Képernyő

Sok film, bő választék jellemezte a hétvége tévéműsorát. A humor, a klasszikus és dzsesszmuzika, a szép versek, a művészi film, a riport, meg a szórakoztató műsorok egy-egy epizódjának gazdag kirakataiból nehézzé valamit is kiemelni. Tetszett, hogy a főműsoridőben tetemes kínálatban alig akadott program, mely begombolkozott volna szűkebb, választott közönségnek. Az újrafelfedezett 17. század Nicolas Poussin fejezeté azok is élvezettel követhették, akik a képzőművészetre általában kikapcsolják kézülléküket, s ugyanez áll Rhoda Scott dzsesszkonzertjére, de a vasárnap esti Schubert-emlékműsor eszökötelenségében is ötletes, mives őszedálítására, vagy a Bombayról készített riportfilmre. Fellapozva tévéújságból a jövő hétvégi ajánlatot, a látvány biztató: úgy tűnik, Szabadság téren végre megtaálták a szombat-vasárnapokra tetőző érdeklődés elevenebb, tartalmas, sokoldalúan szórakoztató kiszolgálásának formáit.

A szombati program tengelyébe a Mikes-klub humorforrása kerül. Fiatalabbak is emlékezhetnek rá, a szatirikus hangvételű tévé-

monológot Komlós János honosította meg a képernyőn (színházában, a Mikroszkóp Színpadon fejlesztve tovább), nyomában Tabi Lászlóval, aki az újságprofilú Pardon egy percre rovatát hagyta oda, hogy a hétköznapi fonákosságainak finom borotválásával a tévé szélesebb nyilvánossága előtt is Köztünk maradjunk. Mikes György pedig — érezvén, percek meg vannak számlálva — klubot telepített maga köré, hogy a kollektív bölcsesség történelmével sáfarkozva kórusban is daloljon arról: vannak még hibák.

A Humoristák Klubjának asztaltársasága eleddig váltakozó sikerrel, javarészt szövecekben elmerülve célozgatva hétköznapijainkat — szombaton már szerepeket osztott, rövid jelenetekkel újította meg önmagát. Az eredmény ugyan váltakozó sikerű maradt — mégsem haszontalan. Egyebek között az argóból új kifejezést „dolgozott be” a köznyelvbe, melynek különösebb fantáziáján híján is szép karriert jósolhatunk. A kajtatásról van szó, a kajtat igéből képzett főnévről, ami tetszés szerint használható közszükségleti cikkek felderítésétől a kötelező szolgáltatások kieszköz-

léséig, az adminisztrációs létrák szélső fokai között, gazdag képzőerővel, szabadon. Mert mondjuk a hibás gázkonvektor megjavításának érdekében kifejtett nagy teljesítményű emberi tevékenység ha gyakorlati haszonnal nem jár — legalább tudjuk, mit tettünk érte, mit csináltunk. Kajtatunk.

Képernyő előtt maradván, vasárnap este mindjárt példát is statuál egy riport, a Héttől. Az újítómozgalmahanyatlásának miérteit keresve válaszként néhányra a benyújtott ötlet és az elfogadásának ténye közötti megnövekedett „szabad idő” hasznos eltöltését próbálgatták valami eredeti, kifejező, találó szóval illetni. Hogy ne legyen sértő, bár fedje az objektív valóságot, a realitásokat. A riport korábban készült, amikor szereplői még nem láthaták képernyőn A harmadik luk történetét, melynek témája — ugyan csak az objektív valóság tükrözéseképpen — az utcán hevert, onnan írta jelenetire Magyar József. Tőle tudjuk most már egészen biztosan, mit csinálnak az újtók találmányuk érdekében. Többek között kajtatnak. Az sem utolsó...